

Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission

LEAVING CERTIFICATE EXAMINATION, 2006

LITHUANIAN

HIGHER LEVEL

Wednesday 21st June
Morning 9.30 a.m. to 12.30 p.m.

Atsakykite į 1,2 ir 3 dalyse pateiktus klausimus aiškia ir taisyklinga lietuvių kalba

Ina Kunavičiūtė: Kodėl lietuvaičiai negrįžta kartu su paukščiais?

1. Baigiasi balandis. Saulė vis kaitriau šildo mūsų Tėvynę, grįžta paukščiai iš šiltųjų kraštų... O kaip tai džiugina – ir širdį ir ausį! - net hiperbolizuotas plasnojantis gripas pasimiršo. Bet ne apie tai noriu su jumis diskutuoti. Svarbiau, jog tūkstančiai lietuvių dirba užsienyje ir net neketina grįžti. Perspektyviausias jaunimas kuria šeimas, ima paskolas ir perka namus - gaila, bet ne Lietuvoje, o svetur. Galingos Europos šalys stiprina savo ekonomiką pareigingais darbininkais, atvykusiais iš šalies, kur, kaip Vulfstanas rašė – kilmingieji geria kumelės pieną, o vergai – midų.
2. Kaip IX amžiuje, taip ir XXI – ajame Lietuvoje labai ryškus skirtumas tarp visuomenės grupių. Vyriausybė geriausiu atveju padidina *minimalų darbo užmokestį*. Gaunantiems mažą atlyginimą, tai ne išeitis, o disponuojantiems didelėmis pajamomis – tokia valstybės politika neturi įtakos. Kodėl nepagalvojama, jog pakėlus *neapmokestinamą minimumą* – mažas ir vidutines pajamas gaunančių asmenų materialinė padėtis pagerėtų?.. Džiugu, kad bent norint įsiveisti eurą – verslininkams taikomi *moraliniai varžtai*, o Lietuvos Banko ekspertai rimtais argumentais bando įtikinti Europos komisarų, jog infliacija – neviršija leistinų ribų. Jeigu jiems nepavyks – bendra Europos valiuta mums dar bus nepasiekiamą, o Lietuvai jos reikėtų...
3. Nesakau, jog Europoje, Amerikoje viskas gerai. Visi žinome, jog ten nėra lengva įsidarbinti, o dirbti – dažnai daug sunkiau. Tai vis dėlto, kodėl lietuviai vis dar išvažiuoja? Kodėl ten lieka, kai Lietuvai taip reikia kvalifikuotų specialistų? Atsakymas ne vienareikšmis. Galbūt tos valstybės labai svetingos, gal ten tiesiog daug paprasčiau gyventi gerai, o gal kitos vyriausybės tiesiog labiau vertina savo piliečius?.. Pavyzdžiui, Kauno ir dar kelių Lietuvos miestų situacija: visi sąžiningai mokėjo mokesčius – pašte, banke, internetu – kur kam patogiau. Bet dabar už mokesčio įmoką kasos priverstos imti daugiau, nei paslauga kainavo anksčiau. Savivaldybės įmonė „Kauno vandenys“, kuri tiekdamą viešąją gėrybę – kasdien naudojamą ir vartojamą vandenį – siekia kuo didesnio pelno. Minėta įmonė ne tik nesutinka panaikinti įmokos už sąskaitos priėmimą, bet dar ir skaičiuoja, jog net įvedus planuojamą abonentinį mokestį, - jai lėšų neužteks. Tai ar gerai, kad įmonė, kurios pagrindinis tikslas neturėtų būti pelnas, vis dėlto jį siekia? Juk vanduo žmogui būtinybė! Atrodytų – neturi lėšų – nenaudok vandens?

4. Taigi kas mūsų piliečiams belieka – vargas ir apsunkinantys įstatymai Tėvynėje (kai Seimas neprisiimdamas kolektyvinės atsakomybės atstatydina savo pirmininką ir visi lieka „švarūs“) ar bent 5 kartus didesni atlyginimai svetur ir efektyvesnė valstybių politika dirbančiųjų atžvilgiu? Pagalvojus apie stabilų materialinį gyvenimą, nors ir kitoje šalyje – labai paprasta užsisakyti lėktuvo bilietą ir jau po kelių valandų išlipti mieste ant Temzės krantų ar šalyje prie Atlanto.
5. Prisimenu, per Naujuosius, draugė sveikinime taip rašė: „Metai – tai paukščiai. Paukščiai sugrįžta, o metai – ne.“ Tuomet ji man palinkėjo visuomet išlikti paukščiu, bet ne todėl kad jie grįžta, o todėl, kad *visuomet turi norą skristi...* Žinote, ir skrisiu! Jau trečią kartą, nes ten jaučiuosi sava. Nes ten plačios šypsenos ir tikri išpardavimai, ten kuo linksmiausios pramogos ir neapsakomai gražiai sutvarkyti parkai, ten milijonai žmonių gatvėse piko metu ir daugybė dviratininkų, bandančių greičiau įveikti automobilių spūstis.
6. Ten bet kurią minutę pakėlę galvą į dangų pamatysite didžiulį metalu blizgantį paukštį, kuris atskraidina dar daugiau žmonių – lietuvių, lenkų, korėjiečių, brazilų... Pažvelgsi į metro prieigas – tie patys, kurie prieš dieną buvo tarp dangaus ir žemės – šiandien jau skuba į darbą. Skrisiu, brangieji mano, nes ten vyriausybė rūpinasi savo žmonėmis, nes universitetuose neveluoja pateikti egzaminų tvarkaraščių, nes ten važinėja dviaukščiai autobusai, nes ten gyveno princesė Diana... Skrisiu ne todėl, kad reikia, skrisiu todėl, kad noriu! Kaip politikė – *krikščionė demokratė* - noriu pamatyti kitokį gyvenimą, kur nereikia prašyti tėvų pagalbos, kur net ir po sunkiausių darbų lietuviai susiburia nuoširdžiai maldai ir skambiai giesmei mažoje, savoje bažnyčioje. Skrisiu, bet grįšiu. Paukščiai grįžta pavasarį – aš grįšiu rudenį... Būsiu laiminga – ir Londone ir Kaune. Juk kaip pasakytų ponas Rapalis – Laimė – kaip nėštumas – nesuderinama su sąvokomis daug arba labai daug!..

2006-04-28, Bernardinai.lt

I

(30 / 100)

Atsakykite į pateiktus klausimus:

1. Kieno dėka užmirštame "hiperbolizuotą skrajojantį gripą" (5 taškai)
2. Kokią svarbiausią problemą konstatuoja autorė pirmoje pastraipoje? (5 taškai)
3. Ko ir kokiais būdais siekia savivaldybės įmonė "Kauno vandenys"? (5 taškai)
4. Kokia autorės nuomonė apie 3-iame klausime keltas problemas? (5 taškai)
5. Kodėl lietuviai palieka Lietuvą? Kokius argumentus mini autorė? (5 taškai)
6. Kodėl autorė nori išvykti į užsienį? (5 taškai)

II

(30 / 100)

Pateikite savo nuomonę apie šią teksto ištrauką (apytiksliai 100 žodžių)

“Metai – tai paukščiai. Paukščiai sugrįžta, o metai – ne. “ Tuomet ji man palinkėjo visuomet išlikti paukščiu, bet ne todėl kad jie grįžta, o todėl, kad visuomet turi norą skristi...

III

(40 /100)

Rašinys

Pasirinkite **vieną** iš pasiūlytų temų ir parašykite rašinį (apytiksliai 300 žodžių.)

1. Kodėl lietuviai ieško laimės svetur?
2. Naujų technologijų dėka, šiuolaikinė karta yra pati laimingiausia.